

Společné zdanění manželů

- Počínaje rokem 2005 byl do ZDP zaveden nový § 13a, který umožňuje manželům vyživujícím alespoň jedno dítě žijící s nimi v domácnosti, uplatnit tzv. společné zdanění manželů,
- Výše uvedené podmínky je nutno splnit nejpozději poslední den zdaňovacího období,
- Idea společného zdanění je jednoduchá – oba manželé sečtou veškeré své zdanitelné příjmy a transformují je na základ daně podle § 5 a 23 ZDP, ty sníží o nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP,
- U příjmů podle § 7 a § 9 ZDP však při společném zdanění nelze uplatnit daňovou ztrátu, ta se uplatní až v souladu s § 34 ZDP v následujících 5 zdaňovacích obdobích, avšak v tomto roce nesmí být uplatněno společné zdanění!

Kdy společné zdanění uplatnit nelze?

- Tuto skutečnost upravuje § 13a odst. 4 ZDP,
- Společné zdanění nelze uplatnit, pokud alespoň jeden z manželů:
 - ◆ Má stanovenou daň paušální částkou dle § 7a ZDP,
 - ◆ Má povinnost stanovit minimální základ daně podle § 7c ZDP,
 - ◆ Uplatňuje způsob výpočtu daně podle § 13 ZDP (rozdělení příjmů na spolupracující osoby) a § 14 (výpočet daně z příjmů za více zdaňovacích období),
 - ◆ Uplatňuje slevu na dani podle § 35a a 35b ZDP (při investičních pobídkách),
 - ◆ Má povinnost uplatnit postup podle § 38gb ZDP (daňové přiznání při prohlášení nebo zrušení konkurzu).

Manžel daňový nerezident

- Pokud je alespoň jeden z manželů daňovým nerezidentem, lze společné zdanění uplatnit pouze při splnění podmínky § 13a odst. 3 ZDP, tzn., že úhrn jejich příjmů ze zdrojů v ČR činí alespoň 90 % všech jejich příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, jsou od daně osvobozeny nebo jsou zdaňovány srážkovou daní,
- Samozřejmě ostatní podmínky jsou shodné s manžely daňovými rezidenty.

Jak se to dělá prakticky?

- Oba manželé musí podat daňové přiznání k DPFO,
- Toto DP je nutno odevzdat ve stejné lhůtě,
- Pro uplatnění společného zdanění manželů slouží příloha č. 5 v DP,
- V této příloze vyplní manželé své příjmy každý zvlášť, stejně tak to provedou s nezdanitelnými částmi základu daně (§ 15 ZDP),
- Výsledný společný základ daně potom rozdělí na poloviny a každou polovinu zdaňuje každý z manželů zvlášť (a uplatní si své slevy na dani).

Komu se společné zdanění vyplatí

- Jednoznačně nejvýhodnější je pro manžele s velmi rozdílnými příjmy (typicky manželka na mateřské dovolené, atd.),
- Naopak v podstatě zbytečné je pro manžele se stejnými příjmy, příp. s velmi podobnou výší příjmů,
- Výhodné nemusí být také v situaci, kdy jeden z manželů vykazuje daňovou ztrátu u příjmů podle § 7 a § 9 ZDP, neboť při společném zdanění ji nelze uplatnit.

Problémy spojené se společným zdaněním

- Jeden byl vyřešen – hrozilo, že manžel s nižšími příjmy bude muset díky společnému zdanění hradit daň v termínu podání daňového přiznání, avšak druhý z manželů dostane přeplatek až o měsíc později – řešení je v tom, že manžel s vyššími příjmy přímo v daňovém přiznání požádá o převedení části přeplatku daně na nedoplatek manžela,
- Problém č. 2 je spojen s hrozbou nutnosti vzniku povinnosti hradit zálohy na daň z příjmů pro manžela s nižšími příjmy – neplatí však pro manžela, který před převodem příjmů vlastní příjmy neměl.

Jak to s těmi zálohami tedy je?

- Již víme, že u příjmů podle § 6 ZDP se zálohy na daň platí podle § 38h ZDP,
- Obecně se platí zálohy v souladu s § 38a ZDP, vychází se z poslední známé daňové povinnosti, u FO se pro určení daňové povinnosti pro účely stanovení záloh vyloučí příjmy podle § 10 ZDP,
- Do poslední známé daňové povinnosti se nepočítá také daň spadající na samostatný základ daně podle § 8 odst. 4 a § 20b ZDP (u PO),
- V případě společného zdanění je z hlediska poslední známé daňové povinnosti důležitá daň připadající na každého z manželů.

- Zálohy neplatí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč a dále obce a kraje,
- Je – li poslední daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč, avšak nepřesáhla 150 000 Kč, platí se zálohy ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti a to ve dvou splátkách, první je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období a druhá do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období,
- Je – li poslední daňová povinnost vyšší než 150 000 Kč, platí se zálohy ve výši 25 % poslední známé daňové povinnosti splatné vždy k 15. dni třetího, šestého, devátého a dvanáctého měsíce zdaňovacího období,

- Pokud však základ daně poplatníka tvoří také dílčí základ daně podle § 6 ZDP, ze kterých měl plátce povinnost srazit zálohu podle § 38h ZDP, tak se zálohy neplatí za podmínky, že tento základ daně činí alespoň 50 % celkového základu daně,
- Pokud je tento podíl nižší než 15 %, platí se zálohy podle předchozích podmínek,
- Je – li tento podíl 15 %, avšak nižší než 50 %, platí se zálohy v poloviční výši,
- Pokud bylo zdaňovací období delší nebo kratší než 12 měsíců, dopočítává se pro účely záloh daňová povinnost, jako by trvalo 12 měsíců.